

ASHAs hälsoenkät 2012

Aby & Somaliringens Hälso- och avelsråd (ASHA) genomförde en webbenkät under 2012. Här redovisar ASHA resultatet av enkäten.

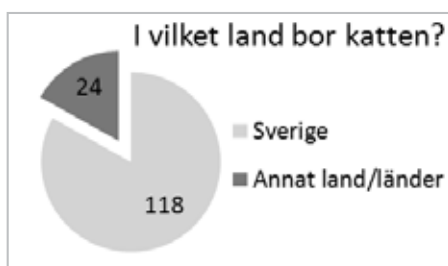
För att få en överblick av hälsoläget hos abessinier och somali i Sverige och övriga Norden utformade ASHA en webbenkät som var tillgänglig på internet under hela 2012. Den vände sig till alla som hade en minst tre månader gammal abessinier eller somali. Enkäten innehöll frågor om ålder, kön, användning i avel samt hälsotillstånd. Information om enkäten spreds via Aby- & Somaliringens hemsida, Labyrinten, Facebook samt via andra abessinier- och somalikontakter i Norge och Finland.

Nedan följer en sammanställning av enkätens resultat. Det är omöjligt att dra några långtgående slutsatser eftersom underlaget är relativt litet och likvärdiga undersökningar inte har gjorts tidigare. Motsvarande aktuella sammanställningar för andra kattraser är också svåra att hitta. Vi kan dock jämföra med försäkringsbolagens skadestatistik och notera våra rasers svaga punkter i dagsläget.

Deltagande katter

Ägarna till 142 katter lade anonymt in uppgifter om katterna i enkäten under 2012. Av katterna var 58 % abessinier, 36 % somali och 6 % varianter. 83 % av katterna bodde i Sverige. Nästan hälften av katterna var födda 2004-2009, men alla åldrar var representerade, även några riktigt gamla katter. Drygt 2/3 av katterna var kastrerade (69 %); av de fertila var endast fyra hankatter.

Mer än hälften av katterna hade använts i avel och ytterligare 11 % av dem plane-

rades få avkomma. Av de 50 honor som hade fått ungar hade 76 % fött 1-2 kullar (hittills). Ingen av honorna hade fött fler än fem kullar. Bland de 25 hanarna i undersökningen hade de flesta fått ett måttligt antal kullar men några hade fått åtta eller fler kullar.

Hemförhållanden

Vi ville försöka utröna hur våra katters vardagsliv ser ut. Eftersom det var möjligt att kryssa i flera svarsalternativ på den frågan blev resultatet svårtolkat.

Katterna bodde vanligen tillsammans med andra katter eller andra husdjur. 35 hade en kattkompis, 45 levde med mellan två och fyra andra katter och 17 delade hushåll med minst fem andra katter medan 11 var ensamkatt. 29 av dem levde tillsammans med andra husdjur som t ex hund.

De flesta katterna hade tillgång till kontrollerad utevistelse med rastgård, innätad balkong eller promenad i koppel medan 15 fick gå fritt ute året om. Ungefär var femte katt levde enbart som inne katt.

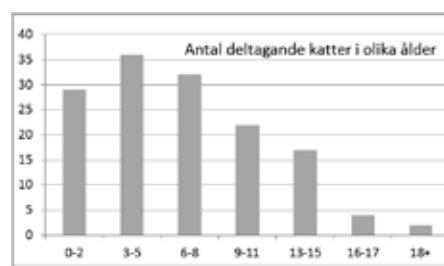
Ungefär en femtedel av de katter som ingick i undersökningen ställdes ut i varierande utsträckning.

Hälsofrågor

Även denna fråga medgav att flera av svarsalternativen kunde markeras. Därför kan det förstås vara möjligt att en och samma individ har drabbats av flera sjukdomar och besvär. Statistiken får tas med en nypa salt och fungera som vägledning. 36 % av katterna hade inte haft några allvarigare hälsoproblem, enligt deras ägare.

Tänder och tandkött

Undersökningen visade att det vanligaste hälsoproblemet tycks vara tandproblem, tandlossning och FORL (även kallat TR). 16 katter rapporterades ha eller ha haft denna typ av besvär. Ca 3/4 av kat-

terna var abessinier, de flesta mer än tio år gamla. Hälften av dem hade använts i avel. Nio katter hade problem med tandköttet (två av dem hade även problem med tänderna). Besvär från tandköttet (mer än i samband med tandömsningen) förekom enligt enkätsvaren hos katter i alla åldrar.

Enligt Agrias uppgifter får 35-70% av alla katter FORL/TR. Om så är fallet är våra raser troligen inte mer drabbade än andra.

Vällevnad

Ägarna till 15 katter ansåg att deras katter led av fetma, sju abessinier och åtta somali (alla svenska). Alla utom två var kastrerade. Katterna levde under olika förhållanden, men ingen av dem var ensamkatt.

Hud, klåda och allergi

Fjorton katter, varav tolv abessinier i olika åldrar hade någon gång haft hudproblem eller klåda. Hälften av dem hade använts i avel. Anmälda allergier låg på 6 % och förekom inom båda raserna och i alla åldrar.

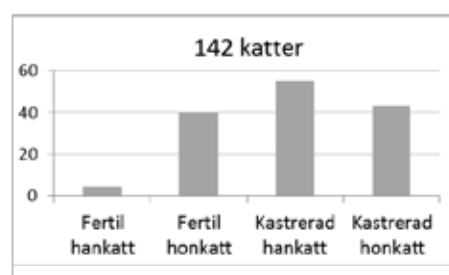
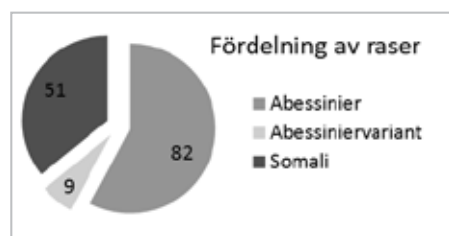
Urinvägar och mag-/tarmkanal

Urinvägsproblem var ungefär lika vanligt förekommande som hudproblem. Tio katter i undersökningen hade eller hade haft problem med njurarna (tre katter förekom i båda grupperna). Alla individer med urinvägsproblem var kastrater och äldre än sex år. Njursjukdomar fanns i alla åldersgrupper.

Mag- och tarmproblem förekom i ungefär samma utsträckning som urinvägsproblem. Besvaren drabbade ungefär lika ofta abessinier och somali och identifierades i alla åldrar.

Mindre vanliga hälsoproblem

Fertilitetsproblem (inklusive sjukdomar i livmoder och juver) hade drabbat sex (numera) kastrerade honkatter. Led- och ryggproblem förekom hos fem individer, samtliga abessinier.

Övriga hälsoproblem har förekommit hos färre än fem katter. I den här undersökningen hade endast fyra katter fått någon form av tumörsjukdom. Endast två ägare upplevde att katterna var infektionskänsliga och ingen av dem hade drabbats av virusjukdomar som FIV eller FeLV. Inga fall av epilepsi, hjärtfel, diabetes eller problem med sköldkörteln hade noterats. Dessa kroniska sjukdomar förekommer förstås även hos våra raser men sannolikt inte på en oroande nivå.

Egna kommentarer

De som besvarade enkäten hade möjlighet att komplettera med ytterligare hälsoproblem och egna kommentarer. Där nämndes bland annat ett fall av bräck på ändtarmsmuskeln. Känslighet mot vissa sorters foder förekom liksom enstaka fall av inflammation i bukspottkörtel, gallgång eller ansäck. Hormonellt orsakade kala fläckar hade drabbat en katt. Alla ovan nämnda problem kunde åtgärdas.

Ett par allvarliga fall nämndes bland kommentarerna. En katt fick kronisk njursvikt redan vid två års ålder. En annan katt hade patellaluxation och hälta redan vid två och ett halvt års ålder. Enligt ägaren fanns nära besläktade katter med samma defekt, vilket inte hindrade uppfödaren från fortsatt avel.

Stress och psyke

Intressant är att flera rapportörer har nämnt att deras katter lidit av t ex urinvägsinflammationer, hudproblem eller avmagring som har gått över med tiden, inte sällan i samband med att katten fått bättre levnadsförhållanden. Flera av dessa fall diagnostiserades först som misstänkt allergi, men svarade inte på dietbehandling. Sannolikt var hälsobesvärerna stressrelaterade.

Jämförelse med försäkringsbolagens statistik

Under 2012 efterfrågade ASHA skadestatistik gällande katt från Agria, Sveland, If och Folksam*. Agria och Sveland bidrog med sina siffror. Agrias redovisning omfattade fler katter än Svelands, och de bidrog även med tabeller där abessinier och somali jämfördes med den försäkrade genomsnittskatten. Statistiken omfattade åren 2007-2011. De vanligaste hälsoproblemen hos abessinier och somali är, enligt Agria, mag-/tarmsjukdomar, urinvägsproblem, hudbesvär samt tumörer. (Då är olycksfall borträknat, som vi inte hade med i vår enkät.)

Notera att för att katten ska komma med i bolagens statistik måste värdkostnaden överstiga självriskan samt vara ersättningsbar (ej FORL/TR). Munhåleinfectioner inkluderas hos Agria i samma gruppdagnos som mag-/tarmsjukdomar.

Att hudproblem med eller utan klåda i vår undersökning ligger högt med 14 katter, allergi med 9 katter samt mag- och tarmkomor med 13 katter ligger i linje med försäkringsbolagens statistik.

Agrias skadestatistik redovisades mer utförligt i Labyrinten nr 4-2012 samt 1-2013.

Sammanfattning

Enligt 2012 års hälsoenkät för abessinier och somali är de fem vanligaste hälsoproblemen:

- Tänder och mun 11 %
- Urinvägsproblem 10 %
- Hudproblem, klåda 10 %
- Mag- och tarmproblem 9 %
- Njurproblem 7 %

Då underlaget är begränsat kan vi inte dra några säkra slutsatser från en jämförelse mellan våra två raser. Av undersökningen kan dock utläsas att tandproblem och

hudproblem möjligen är något vanligare hos abessinier än hos somali. I enkäten hade ingen somali ledproblem och ingen av dem hade beteendestörningar (däremot tre aby). Fler abessinier än somali finns representerade i undersökningen och skillnaderna kan mycket väl bero på just den faktorn.

Resultaten från vår enkät och försäkringsbolagens skadestatistik visar en likstämmighet vad gäller de vanligaste diagnoserna. Då vi inte kan utesluta en viss genetisk inverkan på allergi och hudproblem bör uppfödare fundera över om drabbade katter ska användas i avel utan särskilt starka skäl. Även om bakgrunden till FORL/TR ännu inte är klarlagd kan det även här finnas en ärftlig faktor att ta hänsyn till i valet av avelskatter.

De ingående katterna bestod till 55 % av unga fertila honor som används i avel. Ingenting tyder på att denna grupp skulle vara mer drabbad av infektioner eller andra hälsoproblem än övriga katter i undersökningen

Varmt tack till alla som har besvarat enkäten! Vi upplever att intresset för hälsofrågor är högt bland oss som lever med och föder upp somali och abessinier. Det lovar gott för framtiden.

* Folksam inkom med skadestatistik i augusti 2013. Den omfattar tiden 2008 - juni 2013. Även deras statistik pekar på sjukdomar som gäller mage och tarmar (inkl svalda "främmande kroppar"). Besvär från njurar och urinvägar förekommer, liksom några fall av hälta och juvertumörer.

Kristin Stenmark

Birgitta von Oelreich

Carin Sahlberg

